

**РОЗРОБКИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ
З КУРСУ «ГЕОГРАФІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ»**

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1

Тема: *Природні умови області (за вибором студента)*

Зміст роботи:

1. Географічне положення області.
2. Рельєф. Тектонічна й геологічна будова області.
3. Корисні копалини області
4. Кліматичні умови області
5. Внутрішні води області
6. Ґрунтово - рослинний покрив області.
7. Висновки

Виконання роботи:

1. Під час складання географічного положення області потрібно дотримуватися такого порядку характеристики:
 - на якому материка та в якій частині світу розміщена територія області;
 - положення території стосовно екватора й початкового меридіана;
 - із якими областями та країнами межує область;
 - які річки (озера) перетинають область;
 - нанести на контурну карту України географічні координати крайніх точок території області;
 - охарактеризувати загальну конфігурацію території області;
 - подати загальну площу території та протяжність її кордонів.
2. За літературними і картографічними джерелами встановіть взаємозалежність між тектонічною будовою, характером корінних порід і рельєфом. З'ясуйте відповідність основних орографічних одиниць тектонічним структурам області.
3. За літературними і картографічними джерелами встановіть залежність між особливостями геологічної будови та різноманітністю корисних копалин на території області.
4. За літературними і картографічними джерелами надайте характеристику основних метеорологічних елементів клімату області, небезпечних метеорологічних явищ.
5. За літературними і картографічними джерелами дати характеристику річок, озер, водосховищ області
6. Проаналізуйте основні закономірності їх поширення ґрунтів і рослинного покриву.

Назва роботи					
	Всього балів	Оцінка (в балах)	Проведенні розрахунки, аналіз	Графічне зображення	Захист
Природні умови області (за вибором студента)	6	6	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1.0
		4.8	незначні помилки в розрахунках – 3.1	незначні помилки -0.8	0.9
		3.6	значні помилки в розрахунках- 2.2	значні помилки -0,6	0.8

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 2

Кліматичні ресурси та забруднення атмосфери області

Зміст роботи

1. Характеристика кліматичних ресурсів області
2. Забруднення атмосфери:
 - 2.1. Основні джерела забруднення атмосфери області.
 - 2.2. Основні забруднювачі атмосфери області.
3. Висновки

Виконання роботи:

1. Розглянути кліматичні ресурси області : агрокліматичні, енергетичні, рекреаційні ресурси.
2. Дослідити забруднення атмосферного повітря області. Визначити основні джерела забруднення атмосферного повітря області (природні та антропогенні) та забруднювачі атмосфери області. Проаналізувати зміни забруднення атмосферного повітря області

Поточний контроль за виконання практичних робіт

Назва роботи					
	Всього балів	Оцінка (в балах)	Проведенні розрахунки, аналіз	Графічне зображення	Захист
Кліматичні ресурси та забруднення атмосфери	5	5	успішного виконання -2,5	успішного виконання-1,5	1.0
		4	незначні помилки в розрахунках - 2	незначні помилки-1,1	0.9
		3	значні помилки в розрахунках- 1,5	значні помилки -0,7	0.8

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3

Водні ресурси та забруднення гідросфери області (за вибором студента)

Зміст роботи

1. Охарактеризувати водні ресурси області.
2. Дати оцінку забруднення водних ресурсів області
 - 2.1. Джерела забруднення водних ресурсів області.
 - 2.2. Оцінка водних об'єктів області по гідрохімічним та гідробіологічним показникам
3. Висновки

Виконання роботи:

1. Використовуючи довідники, літературні джерела, атласи, карти визначити забезпеченість водними ресурсами області.
2. Дати оцінку забруднення водних ресурсів області. Подати характеристику основних водокористувачів області та концентрації забруднюючих речовин у водні об'єкти області.

Поточний контроль за виконання практичної роботи

Назва роботи					
	Всього балів	Оцінка (в балах)	Проведенні розрахунки, аналіз	Графічне зображення	Захист
Водні ресурси та забруднення гідросфери	5	5	успішного виконання -2,5	успішного виконання-1,5	1.0
		4	незначні помилки в розрахунках - 2	незначні помилки-1,1	0.9
		3	значні помилки в розрахунках- 1,5	значні помилки -0,7	0.8

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 4

Земельні ресурси області

Зміст роботи

1. Дати характеристику ґрунтів області
2. Характеристика сучасного стану використання земельних ресурсів
3. Забруднення ґрунтів області
4. Висновки

Виконання роботи:

1. Використовуючи довідники, літературні джерела, атласи, карти визначити сучасний стан земельних ресурсів області. Дати характеристику структури земельного фонду області.
2. Дати характеристику сучасного стану використання земельних ресурсів.
3. Дати характеристику джерел забруднення (житловий сектор міст і селищ; комунальні підприємства; промислові підприємства (заводи, комбінати, фабрики); сільське господарство; транспорт і транспортні системи.

Поточний контроль за виконанням практичної роботи

Назва роботи					
	Всього балів	Оцінка (в балах)	Проведенні розрахунки, аналіз	Графічне зображення	Захист
Земельні ресурси	5	5	успішного виконання -2,5	успішного виконання-1,5	1.0
		4	незначні помилки в розрахунках - 2	незначні помилки-1,1	0.9
		3	значні помилки в розрахунках- 1,5	значні помилки -0,7	0.8

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5

Моря України та їх екологічний стан

Зміст роботи

1. Характеристика моря (за вибором студента) України
2. Екологічний стан моря (за вибором студента) України та їх охорона

Виконання роботи:

1. Дати характеристику моря (розташування, геологія, морфологія, клімат, морська вода, рух води, фауна і флора моря)
2. Дати характеристику стану морів (основні джерела забруднення морів, хімічне забруднення морського середовища, евтрофікація, радіонукліди тощо)

Поточний контроль за виконання практичної роботи

Назва роботи					
	Всього балів	Оцінка (в балах)	Проведенні розрахунки, аналіз	Графічне зображення	Захист
Моря України та їх екологічний стан	4	4	успішного виконання -2,0	успішного виконання-1,0	1.0
		3,2	незначні помилки в розрахунках - 1,5	незначні помилки-0.8	0.9
		2,4	значні помилки в розрахунках- 1,0	значні помилки -0,6	0.8

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 6

Антропогенний вплив на природне середовище

Зміст роботи

1. Техногенне навантаження на природне середовище області
2. Медико-демографічні проблеми області, що пов'язані з цим навантаженням.
3. Висновки

Виконання роботи:

1. Дати аналіз техногенного навантаження на природне середовище Області (урбанізованість території області, антропогенна зміна ландшафтів тощо).
2. Визначити медико-демографічні проблеми області.

Поточний контроль за виконання практичної роботи

Назва роботи					
	Всього	Оцінка	Проведенні	Графічне	Захист

	балів	(в балах)	розрахунки, аналіз	зображення	
Антропогенний вплив на природне середовище	5	5	успішного виконання -2,5	успішного виконання-1,5	1.0
		4	незначні помилки в розрахунках - 2	незначні помилки-1,1	0.9
		3	значні помилки в розрахунках- 1,5	значні помилки -0,7	0.8

Рекомендована література

Основна література

1. Дорогунцов С. І. Оптимізація природокористування. Т1. Природні ресурси : еколого-економічна оцінка/ С.І. Дорогунцов, А.М. Муховиков, М.Я. Хвесьяк. – К.: Кондор, 2004. -291 с.

2. Коротун І.М. Природні ресурси України : навч. посіб. / І.М. Коротун, Л.К. Коротун, С.І. Коротун . - Рівне: ТОВ «Принт-хауз», 2000. – 190 с.

3. Коржнев М.М. Природно-ресурсні основи розвитку суспільства : Підручник / М.М. Коржнев. – К. : ВПЦ «Київський ун-т », 2004.-173 с.

4. Туниця Т. Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст / Т.Ю. Туниця. – К.: Знання, 2006. – 300 с.

Допоміжна література

1. Білецький В. Корисні копалини України / В. Білецький, В. Суярко. // Донецький вісник Наукового товариства імені Т. Шевченка. – 2005. – Т. 9. – 200 с.

2. Бойченко С.В. Рациональне використання вуглеводневих палив : Монографія . – К. : НАУ, 2001. – 216 с.

3. Генсірук С.А. Ліси України/ С.А. Генсірук. – К. : Наукова думка, 1992. – 408 с.

4. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України / В.П. Руденко. – К. : Наукова думка, 2004. – 36 с.

5. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України /В.П. Руденко. – 1999 р. – 101 с.

6. Статистичний щорічник України за 2018 рік. / За редакцією І. Є. Вернера.- Житомир: ТОВ «БУК-ДРУК».- 2019,- 477 с.

7. Статистичний збірник «Регіони України» 2018 Частина I / За редакцією І. Є. Вернера. – К., 2018. – 309 с.

8. Екологічні паспорти України за 2018 рік. / menr.gov.ua > ekologichni-pasporti-regioniv